

colum? de eius etia
 ceo p picius: ut a
 annua solentate la
 martir? tu a
D eius qui nos
 hinc? Sicut v palm
Stephani pape et
 quos prophedo lo
 participatione reco
 quozu memoriam
 quimus omnipote
 piamus. p. **Alia cor**
 gerim? certa redem
 nosse: ut quod pia
 mine questum do
 precio si sanguis
Complend. O orp
Oratio de apst
 fidum crecat 2 ga
 tractamus: quibus
 martir? honore de
Q omnia domine
 nos semp 2 mima
O blati tibi sacrifi
 p...

de apostolis. **Collera.**
 Thunctio. **per totum** k yrieleto.
Ad vincula sancti petri offic.
 ista desideria compleantur. p.
 fieri 2 vicia nostra purgent: 2
 huius domine operatione my
 Desunt in m... **Lob. Per**
com. rior die dona cocillet. p.
 tatis ad soluat: 2 tunc nobis mite
 rimus: 2 vincula nostre prau
 rum naturalia recedentes offe
 domine quam sanctorum tuo
 deat. **Sect. N** ostra hec quam
 persequitur. **Ab** irabilis
 Descendens ielus. **Al. Lum**
Evangel. Alletua. x. Sicut aut.
fol. dm. 2 ad. Solioius deus.
Epla. Sicut as agere debem?
 hancibus hberat. Per domini
 ab omnibus merentur aduer
 tuozu intercedentib? meritis:
 veniam peccatoz: ut sanctoru
 comitib: da famillis tuis tuozu
 venendi copiosam mun? Gre
 ...

Capitulum
D. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Capitulum
D. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

D. 9.

D. 9.

Deus qui scitis tuos abdon **Evangelium**

ORATIO
 DE DISSONANTIA
 HARMONIÆ PHILIPPO-
 RAMEÆ in Logicis,

*Habita conventu solenni ad declarandos
 Opt. Art. Magistros, Viginti sex,
 indicto, in Academia
 LIPSIENSI,*

WOLFGANGO CORVINO Med.
 Lic. & Artis differendi profess.
 Publico,

Cum iterum vicem gereret Cancellarij.

IV. Cal. Febr. Anno
 M. DC. VII.

LIPSIÆ
 Ex Officina typogr. Abrahami Lambergi.

Pietate, erudita doctrina, re-
rum usu, & virtutis laude
viro eximio

Dn. IACOBO ZENNERO,

Electori Saxoniae

CHRISTIANO II.

à secretis fidelissimo,

singulari observantiae studio

D. D.

AUTOR.

ORATIO.

Ntermittere me non finit pietas, quin almæ huic studiorum matri Academiæ, cui me obligatum esse ultro fateor, in philosophici hujus solennis actus vestibulo ex animo grater de copiosa illa doctissimorum virorum messe, quam superiori anno ex omnibus penè facultatibus superioribus tanquam ex agro quodam fertili collegit reportavitq;. Cum enim in statutis hujus academiæ admodum laudabiliter cautum sit, ut sensim & gradatim ad summos honores in superioribus facultatibus perveniatur, eademq; de causa promotiones apud nos sint rariores, fato quodam singulari puto factum esse, quòd non ita pridem duo in diversis facultatibus, theologicâ scilicet & medicâ celebrati fuerint actus doctorales, ac si rectè auguror, vix unum & alterum elabetur trimestre, quando insuper doctoralis licentia in jure publicè conferetur quibusdam viris in illo studio apprimè versatis, ubi, qui jam ex præsentibus candidatis est primus, DEO conatus ejus fortunante, forsitan ibi non erit postremus: Quæ certo indicio sunt, florere adhuc apud nos & diligenter excoli omnis generis disciplinas: idq; ut in posterum etiam fiat, ardentibus votis à DEO præpotente est petendum. Non minorem verò hætenus experta est singulari DEI gratia felicitatem inclyta communitas nostra philosophica. Nondum enim integrum annum excurrisse nostis auditores hono-

ratissimi, cum in theatrum hoc publicum à me, tunc forte tam ad examen quàm renunciationem electo, producerentur non pauci adolescentes eruditi, qui prima tunc in philosophia laurea condecorabantur, quorum sanè copiam, utpote, in tanto philosophicorū honorū hujus seculi fastidio, multos memini non sine aggratulatione academica admirari. Nunc iterum, quod DEVS misericors feliciter evenire jubeat, paulò majorem cœtum in hunc confessum publicum produci conspiciatis adolescentum, viro- rumq; juvenum per doctorum, non quidem primam sed summam in philosophia lauream ambientium, qua quidē paulò post donabuntur universi ac singuli à spectatæ dignitatis ac eruditionis viro Dn Decano, postquam prius ejusdem dignitati, vigore muneris mihi benignissimè delegati, hoc ipsum expediendi potestas à me facta fuerit. Quæ sanè ardua provincia cum non sorte cœcâ, sed legitima serie hæctenus observata nunc mihi denuò obtigerit, accesseritq; insuper clementissima hujus muneris delegatio, utiq; decere me arbitror, ut & quæ mearum partium sunt, submis- sè & fideliter exequar, omniq; ex parte provideam, ut candidati hi voti sui compotes reddantur: Quo nomi- ne etiam indicta est hodierna solennis festivitas. Neq; immeritò.

Necessitas
panegyrum

Simile à re
militari.

Solent enim & imperatores bellici interdum mi- litibus suis strenuis, præsertim verò re bene laudabi- literq; gesta, ferias quasdam concedere, ut animos af- fiduis militiæ conflictibus defatigatos aliquantū re- laxare, laboresq; residuos facili⁹ perferre possint. Non ergò iniquum est, in scholastica hac militia solennes quando-

quandoq; ferias institui, in quibus non tam laborum quoddam levamen, quàm feliciter exantlorū præmium decernatur sub Musarum vexillo diu ac feliciter stipēdia facere solitis. Ac sanè tanto magis in umbratili hac militia hoc fieri debere existimo, quanto minore periculo huic vacare licet, cum interim sæpè ibi unius diei serenioris hilaritas multorum secum afferat duram miseriam: Taceo nunc, quòd horum lætitia non exigua cum solitudine sit conjuncta, dum in horarum penè momenta hostium truculentorum pertimescere coguntur impressiones immanes, quorum nullum in scholastica hujusmodi festivitate metuendum est, utpote quæ solitudinis omnis expers non unum saltem aut alterum diem, sed per totum vitæ decursum suos exhilaret, si modò præteritorum laborum memoria semper est jucunda. Nec enim hujusmodi festivitas ipsos spectatores saltē oblectat, sed etiam ipsi candidati hujusmodi honoribus ceu calcaribus quibusdā instigati, sicubi hæctenus ex juvenili quodam errore non omnibus satisfecerunt, in posterum satisfacere conantur, feliciter urgendo cursum à se laudabiliter coeptum. Non enim existimandum est, hosce Magisterij honores attribui veluti defertoribus quibusdam ac cen radiarijs militibus, qui philosophicis studijs posthac nunciū mittāt, sed certò statuatur, hæc declarationes publicas & solennes esse testimonia cum diligenter in studijs navatæ operæ: tum vero haud fallacis de candidatis conceptæ spei hujusmodi studia majore dexteritate & solertia constanter excolēdi. Quæ de causa etiā in hujusmodi conventibus sapienter à majoribus cautum est, ut ab

Collatio
utriusq; fe
stivitatia.

Scopus ti
tularum
scholastic
cum.

Propositi-

Ratio con-
siliij.

ijs qui hisce actibus præsumunt verba proluxiora fiant, quibus partim candidati ad metam, quam sibi præfixerunt recto tramite percurrere jubentur: partim verò reliqui studiosissimi adolescentes, ut simili modo ad virtutis & laudis fastigium tendant, inflammantur aut aliàs de utili quadam materia instituuntur. Inter huiusmodi autem materias delectum meo loco instituens, aliamq; cum alia conferens, quæ quidem huic loco non esset incongrua, fateor me non pauca deprehendisse de quibus in hoc confesso non intemptivè dici posset: Quia tamen non levibus iudicijs observare potui, antecessoribus nostris huiusmodi in casibus hoc in usu fuisse, ut à sua professione materias non admodum remotas consultò selegerint, eò minus mihi ab eo more hoc tempore recedendum esse putavi, quò majores affuerunt quæ me, ut hoc non intermitterem, impulerunt causæ. Etenim nulli auditorum obscurum esse potest, vix in ulla philosophiæ parte quotannis plures divulgari commentarios quàm de arte logica: Quod quidem studium tantum abest, ut improbè, ut potius collaudandos esse censeam, quot quot non intermittunt, quod ad huius artis ceu pœria proferenda plurimum habere momenti existimant, ipsiq; arti logicæ gratuler, eam præ reliquis tam accuratè à plerisq; excoli.

Vnum est, quod in neotericis huius artis, ut videri volunt, patronis summopere mihi, si non licet ὑποκοπίσασθαι, displicet, quodq; ferendum non esse, omnino mecum omnes gentinæ logicæ cultores statuere certò scio, quòd inter alia in novis hisce commentarijs summis viribus demonstrare conantur summum

Domi-

Domini Philippi in præceptis logicis tradendis cum P. Ramo esse consensum, atq; utriusq; præcepta in scholis utiliter conjungi posse, ita quidem ut Ramum veluti ducem, D. Philippum verò ceu comitem fidelissimum studiosa juvenus sequatur, imò asserere non erubescunt, Philippum & cum sua scriberet, Rami præcepta & ordinem approbasse, & nunc si viveret, approbaturum esse.

Atq; hinc sunt illæ Rami discipulorum lucubrationes recentes, quorum quidam harmoniam Philippo-Rameam, alij Philippo-Ramum in vulgus emittere, nonnulli exegefin utriusq; hujus Logici instituerunt: omnes verò, si Philippo Ramum in hoc genere non præponere, saltem utriusq; in scholis auctoritatem exæquare voluerunt, quorum hominum opinio eò fortiùs est impugnanda, apertiusq; ejus falsitas detegenda, quò magis directa esse videtur ad P. Rami nomen amplificandum, Philippi verò & Aristotelis, cujus ille filium secutus est, obscurandum. Titubantem autem me in hujus laboris aggressu, quod non dissimulo, diu detinuerunt hinc malevolorum acies, illinc religiosa veritas, quorum hæc nullo modo deserenda: Illorum verò voces non temerè contemnendæ, triplici forsan nomine hoc meum institutum improbantium, & quòd non rogatus, me veluti arbitrum inter hos præclare doctos viros cõstituam, & quòd patronum me D. Philippo offeram, quòdq; nihil sim hac mea oratione profecturus ob adversæ partis asseclas innumeros, quorum aures ad hujusmodi admonitiones non minùs quàm Nili accolarum ad cataractas & strepitum aquarum jam dudum ob-

surdu-

Busch. in præfatione harmoniæ. Idem in præfatione solutionis sophismatum.

Adversativa.

Collatio
Philippi &
Rami.

furduerunt. Hæc & hisce similia me diu sollicitum tenuisse non diffiteor, non deest tamen mihi quod ad singula regeram: Tantum enim abest ut me arbitrum interponam, ut potius summè eruditum pronunciem utrumq; in ijsq; dona haud vulgaria venerer, hoc tamen addito discrimine, ut Ramo suus inter oratores & Mathematicos locus, quem industria sua singulari sibi invenit, debitus relinquatur, quem etiam in utroq; hoc studiorum genere excelluisse assero, eoque nomine à studiosis sedulo evolvi debere suadeo: Ut verò Melanchthon vel huic vel alii cuivis æquiparetur, id salva æquitate fieri nõ posse statuo. Nemo enim in una arte & disciplina tantum præstitit, quantum ipse solus in omnibus artibus & linguis, qua de causa factum est, ut licet ejus scripta diversarum factionum machinationibus fuerint impulsæ, convulsa tamen nondum fuerint, sed omnium doctiorum puncta hætenus tulerint, utpote magna solertia nec minore judicio confecta: Cum interim aliorum labores & opera thuris piperisq; cucullos induerint, unde etiam mei aut alterius patrocinij nihil magis indiget, quàm pluviarum Oceanus, immò firmiter mihi perluadeo, nullam posteritatem, quantula ista futura est, tam fore cæcam, quæ laborem ejus fructuosissimum non sit perceptura, nullam tam ingratham, quæ eum non sit reverenter osculatura, nullam tam mutã, quæ eundem non sit deprædicatura. Licet deniq; meo loco facile pati possim, ut quisq; Ramum alijs logicis præferat suo sensu abundans, licet & hoc tenui hac mea oratione efficere non posse sciam, ut hujus stationis præsidia in posterum deserant adversarij: Ideo
tamen

tamen non planè manusunt abjiciendæ, sicuti nec navis destituenda est in tempestate, etiamsi ventos inhibere non possis: quin potius in adversarios tanquam ferrum stylus stringendus est, & pro veritate fortiter dimicandum, cujus asserendæ & animis studiosorum instillandæ gratia hoc, quicquid est laboris, eò libentius suscepi, quò magis putavi mearum partium esse, providere, ut D. Philippi Logica, cujus explicatio publicè mihi est commissa, ab hac Ramistici contentus inaudita suspicione quamprimum liberetur, quod fiet, si de *dissonantia harmonia Philippi Ramici in Logicis* paucis disseruero. Eò autem attentius confido me in hoc frequentissimo confessu auditum iri, quò promptius norunt pleriq; auditores, etiam ab ipso Cicerone hujusmodi perorandi modum vehementer commendari, ac sanè non immeritò. Neq; enim quicquam est, quod acrius expendere vim rerum intueriq; doceat, quàm comparatio, quid enim non creëcit aut minuitur cum alio collatum?

Nam & nativæ gemmæ adulterinis oppositæ exploratæq; pluris fiunt & hominib; acceptiores. Dum itaq; pro demonstranda hac evidenti dissonantia summa quædam capita ex utriusq; Logica parcâ falce demeto, atq; sic purpuram juxta purpuram, quod vulgo dicitur, dijudico, quæso M. D. R. reverenda dignitate, amplitudine, excellentia, spectabilitate & humanitate viri cõspicui, cæteri q; omnes, quotquot ad estis, tam peregrini quàm indigenæ, hospites honoratissimi, vosq; adolescētes nobilissimi studiosissimiq;, sicuti facere instituis, benevolas mihi præbere aures non dedignemini.

B

Princi-

Scopus
presentis
instituti.Laus col-
lationum.

Laus har-
moniz
Musice.

Molestia
dissonantiz
I.
In sensibus.

Principio constat, nihil amabilius nihil jucundi-
us homini non planè agresti aut *ἀγροῦ* contingere
posse, quàm si sæpè percipere ipsi liceat harmoniam
& concentum musicum. Hujus enim tanta vis est, ut
non solùm mores hominis immutet, mentem ad se
rapiat, & quibusdam quasi vinculis constrictum reti-
nere valeat, sed etiam, ut se hujus beneficio ex miserijs
& calamitatibus, quibus sæpenumero obruitur, quo-
dammodo avocet, hinc omnibus & studijs & sexibus
& ætatibus est oportuna & accommodata: hinc nulla
natio, nullaq; gens est tam barbara, quin artificioso
concentu commoveatur. Quanquam quid dicam de
hominibus? Quis enim nescit, quid memoriæ prodi-
tum sit de Orpheo & Lino, quorum cantu pecudes,
feras, aves, immò montes, sylvas & saxa commota fu-
isse tradunt? Adeò nihil est penitus in omni rerum u-
niversitate, quod ab harmonico quodam concentu
alienū esse videatur, quid? quòd, cum magni illius, tū
minoris hujus mundi, puta hominis, fabrica in mera
harmonia consistat. Si ergo tam amabile tamq; ju-
cundum bonū est harmonia, utiq; facile colligitur,
admodum odiosum & inimicum quid esse humanæ
naturæ dissonantiã, si modò verum est, quod Philoso-
phus pluribus in locis inculcat, præstantiori bono
pejus malum opponi, si etiam verum est, vitæ degen-
dæ rationem non tantùm honestam sed etiam jucun-
dam esse debere, hinc nemo nostrum est, qui non cū
summo fastidio audiat vel musicam dissonantiam aut
aliud quendam sonum inconditū. Si itaq; tale quid
cōtingit in externis nostris sensibus, quid fieri existi-
mabimus, quando quid absolum menti nostræ & in-
tellectui

tellektui oblatum fuerit? Verisimile certè est, hujusmodi dissonantia intellectum tantò magis lædi, quàm tantò majora sunt corporis malis & affectibus animi mala. Hic enim non externus quidam sensus solus ad tempus læditur. Sed omnis internus discursus totusq; intellectus falsis opinionib⁹ perpetuò obruitur: Utq; id ipsum liquid jùs appareat, libet id experiri in proposito paradoxo à nonnullis nuper in scholarum theatrum producto, quo asseritur D. Philippi præcepta cum Rami præceptis logicis summa societate & scopo esse copulata, pro quo obtinendo omnes *σεφάς* sibi in auxilium conducendas putarunt, quam sententiam tunc veritati adeoq; ipsi rei congruam esse dicam, si Petrum Ramū eadem planè, nec plura pauciora ve præcepta logica cum D. Philippo tradidisse, eundem ordinem in præceptis observasse, eademq; dexteritate, qua Philippus usus est, præcepta illustrasse, ad oculum evicerint, id quod tunc præstabūt, quādo natalitium Christi festum celebrabunt Iudæi occæcatissimi. Vbi, etiamsi diversum sentiam, planè mihi pertuadeo, me contrariæ sententiæ patronis nullam facere injuriam. Nam & ipsi aliorum sententiam non sequentes, nemini injuriam facere videri volunt: quod an rectè sibi imaginentur, agite brevissimè perpendamus initio ordinem præceptorum in utroq;. Sicut autem Philosophus suum organum deduxit ex resolutione syllogismi tanquam interni finis in duas partes tam propinquas quàm remotas, hoc modo ordiens à categorijs suum organum tanquam à terminorum simplicium domicilijs: Ita Dn. Philippus omnia sua præcepta direxit ad objecti logici tra-

2.
In intelle-
ctu.

Præsentis
dissonantiæ
membra.

Ordo præ-
ceptorum
in Philippo

B 2

ctatio-

rationem, quod cum sit quæstio, de qua doceri possint homines, hæc verò duplex sit, una simplex, alia conjuncta, illi ex quatuor officijs dialectici duo priora assignat, definitionē nempe & divisionē: Cumq; definitionis membra non aliunde hauriri possint, quā ex prædicamentis: Omne verò definitum utpote angustius per communius declaretur: Vtiq; singulari studio præmittere voluit doctrinam prædicabilium, indicantem quæ vocabula alijs sint angustiora, quæ cōmuniora: Hæc verò, quæstio scilicet conjuncta, cum aliter tractari nequeat, quàm confirmando aut refutando, idq; vel per syllogismum, vel aliam argumētationis speciem expediatur, in unaquaq; verò, præsertim autem in syllogismo, tam forma quàm materia sit perpendenda, utiq; singulari quadam dexteritate, prius tamen præmissis ijs, quæ ad propositionis naturam & essentiam seorsim pertinent, rationem aperit, quomodo syllogism⁹ quivis nō tam secundū formam quàm secundū materiam confici, confectusq; legitimè secundū utrumq; examinari debeat, quorum prius in tertio & quarto libro: Posterius verò hoc, in appendice de fallacijs felicissimè præstitit.

in Ram. Cognovistis, auditores lectissimi, ordinem in præceptis singulari consilio à Philippo observatum. Agite ergò videamus, an & quando Ram⁹ in conferenda sua logica hunc ordinem sequatur, quem quidem brevissimè subjiciemus, iudicium de utriusq; harmonia huic auditorio politissimo commissuri. Ac primū quidē etiam à definitione Dialectices sua præcepta orditur, verūm mox tantū animadvertitur utroq; in ordine discrimen, ut mirari satis nequeam, quidnā
hujus

hujus paradoxī autores ad talem harmoniam fingendam permoverit. Licet enim, ne omnia ad vivum rescare videar, aut à præsenti instituto longius avocer, non vehementer jam improbare velim, quòd vetus illa dialectices divisio definitioni statim subjiciatur, attamē neq; in intellectu illius divisionis, neq; in pertractatione partium ejusdem, Ramus Philippum habet *ὁμοψνητον*. Hic enim per judicatricem intelligit eā Dialectices partem, quæ, ut verba ejus habent, discernit voces, judicat quænam rectè connectantur, quæ non rectè jungantur, quæ item format judicium de consecutione in syllogismis: Itaq; prædicabilia & prædicamenta à Philippo parti judicatrici subijci certū est. Ramo verò inventrix & cognoscit & discernit simplicia, & simul invenit mediū ratiocinationis: Judicatrix verò ipsi tum componit simplicia inter sese: Tum etiam plures propositiones connexas, immò integros tractatus dijudicat: Vbi quis vestrū non videt, in verbis saltem, non autem in re & sententia hos autores convenire. Iam verò etiam contra adductū modò à Philippo ordinem & contra rei naturam Ramus inventionem judicatrici præponit, ubi jam non discutiam, an hæc divisio Logices sit genuina, (tale quid enim inter enarrandum admoneri solet,) hoc saltem mirari satis hæcenus non potui, quòd Ram⁹ in collocatione harum partiū à natura rei tractandæ sine causa discesserit: Cum enim inventio mediij necessario præsupponat judicium & notitiam conclusionis, utpote à cujus partibus ducenda sint media, conclusio autem sit propositio vel axioma, utiq; necessarium esse sensus communis indicat, de propositione prius

Dissentiunt
in divisi-
onis dial.

I.
Intellectu.

2.
In pertra-
tatione.

Judicium
præcedit
invento-
nem.

B 3 esse

esset docendum, quàm de argumenti inventione, id
 quod accuratè observavit Dn. Philippus, ejus verò
 contrarium fit in præceptis Rami. Ad hæc, cum null⁹
 locus Dialecticus in usū transferri possit absq; argu-
 mentatione, neq; enim si probare cupis, an senectus
 verbi gratia sit morbus, quicquam concludere potes,
 nisi argumento à definitione ducto prædicati defini-
 tionem subjecto non competere ostenderis, & quidē
 syllogismo primæ & secundæ figuræ sic incluso: Omnis
 morbus est affectus præter naturam. Senectus non est
 affectus præter naturam. Ergò senectus non est mor-
 bus. Item: Nulla affectio naturalis est morb⁹: Aetas est
 affectio naturalis, ergò non est morbus, & per conse-
 quens nec senectus: Cum inquam citra argumen-
 tationem nullus locus in usum transferri possit, non vi-
 deo, quomodo ullus tyronum locos inventionis re-
 ctè & utiliter tractare queat, qui in iudicatrice parte
 prius non probè fuerit institutus: Copia quidem me-
 diorum forsan si res benè ceciderit abundabit, verū
 ad argumentandum non magis aptus erit quàm asi-
 nus ad lyram, uti enim locis nesciet, propterea quòd
 dispositionis terminorum in syllogismo cognitionē
 nullam habeat, hinc etiam medium ad extrema con-
 clusionis probandę ritè accommodare non poterit.

Non itaq; Ramus tantopere impegisset, si, non jam
 dicam, Aristotelem aut Philippum, sed quosvis alios
 artifices imitatus fuisset, quorum nullus tunc demū
 addiscere necesse habet, quomodo op⁹ suum formet,
 quando materia operis sui jam præstò est, sed formā
 ante cognitam materiæ oblatæ citra omnem difficul-
 tatem & remoram artificiosè imprimit. Cæterum hæc

addu-

adduxisse sufficiat in genere de discrepantia ordinis præceptorum logicorum, quem uterq; horum autorum est secutus: Quæ enim ad dissonantiam ordinis in specie pertinet, utpote quòd aliter figuras syllogismorum, longè verò diversè locos Dialecticos, & alia præcepta Ramus disposuerit quàm Philippus, ea ne quidem attingere licet ob temporis, in quod conjecti sumus, angustiam: Nonne verò auditores honoratissimi, quotquot planè surdi nō fuistis, ex hæcenus dictis percipere potuistis dissonantiam penè intolerabilè, nihil certè hîc deprehensum fuit consonum, nihil cõforme, nihil harmonicum, nisi forsan idem exordium à definitione, in qua tamen ipsa, quantus utriusq; autoris sit dissensus, facilè demonstrari posset, nisi temporis, quod magna ex parte effluxit, esset parcendum. At in præceptis ipsis utriusq;, dicet quis vestrum, non tam odiosam deprehendere licebit dissonantiam? Næ majorem, & sic DEUM mihi propiciū habeam, minime dissimulandā. Audivistis Dn. Philippi præcepta esse, artificiosè & penè indissolubili nexu copulata: quibus insuper hoc laudis accedit, quòd sint vera, utilia, perspicua, & suo quævis loco disposita, nec solùm tyronibus, sed etiam omnibus ijs, qui istiusmodi studio immorari nequeunt sufficientia. Nullum enim ab ipso præceptum adductum est, cujus usum vel ipse non protinus ad oculum demonstrat, vel unusquisq; nostrum non cottidiè experiatur. De perspicuitate non opus esse puto, ut quicquam dicatur, cum hujus jam dudum ab omnibus perhibitus sit artifex primarius. Quòd verò singulis præceptis suam sedem assignarit, nec eadē invicem commiscuerit aut confuderit,

Collatio
præceptorum
Philippi.

Rami.

derit, in propatulo esse judico: Cum enim sciret, aliud esse rem seorsim & per se considerare, aliud verò cum alterius respectu, primum considerationis modum egregiè observavit in libris duobus prioribus, perpendens tam terminos simplices quàm propositiones & earum accidentia, absq; mentione argumentationū, quarum postquam nudas formas in tertio tradiderat, totum librum quartum earundem materiæ declarandæ destinavit, annexa seorsim appendice, in qua rationem aperit syllogismos vitiosos artificiosè dissolvendi: Horum pleraq; cum Ramus vel non attingat, vel suo loco non pertractet, non video, qualis inter hos autores sanciri possit harmonia. Nam nec prædicabilia nec prædicamenta, multò minùs fallacias seorsim tractat: immò horum omnium ab eo mentionem fieri non debuisse commentitores ejus (commentatores dicere volebam) firmiter defendunt, propterea quòd unâ & eadem opera hæc omnia ab ipso satis abundè pertractata sint in inventionis locis, siquidem genus & speciem in loco distributionis, differentiam in oppositis, proprium & accidens in adjunctis explicuerit, fallaciarum verò doctrinam ex veris præcepis per se nullo negotio intelligi, ipsa autem prædicamenta, omni jure ab eo omissa esse, utpote quorum doctrina impingat in secundam ex aureis tribus legib. methodi, in quibus, quamvis ex Aristotele pessimè detortis, omne eruditionis illorum palmarium situm esse nō est obscurum. Quid verò est auditores præstantissimi camelum saltare, si hoc non est? quasi verò ibi possit esse aut excogitari ulla harmonia, ubi utrobique idem non traditur, imò, ubi, quòd hoc vel illud si deliter sit
tradi-

traditum, nec præteritum odiosè carpitur. Sed hæc scilicet noctua deerat Athenis, atq; hic censor Philippo. Anne æquus? Minimè gentiū: Imò verò iniquissimus. Ut enim brevitatis studio de prædicabilib⁹ nihil dicam: quæ quo consilio à Philippo præmissa fuerint, supra indicavimus, certè fallaciarum doctrina non potuit nec debuit omitti. Sicut enim quælibet disciplina, quæ utrumq; contrariorū pro subjecto habet, non perfecta censenda est, si unum saltem eorum tradit, alterum verò ne quidem attingit: Ita quoq; Logica, cum circa omnē & sic tam verā quàm falsam materiam occupata sit, utriusq; naturam diligenter explicare debet, & quidem falsi eò magis, quò promptiùs speciem veri induit, ne sub illo incautis imponatur, hinc & ars medica si perfectè tradi debet, non tantum de ratione componēdi salutariæ medicamēta, sed & de venenis tractare debet, ut vires eorum & species cognoscātur, modus etiam sciatur, quomodo sanari debeat, cui hoc vel illud venenum est propinatum. Atq; hac in re secutus est autor noster ipsum Philosophum qui in priorib⁹ non solum de syllogismo, sed & de vitijs syllogismorum, in posterioribus non de Apodictico tantum sed & Apatetico, in Rhetoricis non de veris saltē, sed & de fucatis Enthymematis, in politicis non de rectis tantum, sed & depravatis rerum publ. formis egit: Sed & Quintilianus tam de exordiorum quàm ipsius orationis vitijs disseruit, utpote cujus prima virtus sit vitio carere. Vnde liquidò patet, neq; satis esse, res in disciplinis ἀορίσως & indistinctè tradi, alioqui sufficeret universalialia saltem in disciplinis nosse: neq; justè hanc doctrinam à Ramistis fuisse omissam,

Pro Fallacijs.

C

utpote

pro Cate-
gorijs.

Philippus a
ταυτολο-
γιας
criminis li-
beratur.

Simile a
gramma-
tica.

ut pote qui inter confusam ac generalem, et inter distinctam rerum notitiam adhuc distinguere nesciunt. Qua eadem & verè non minore injuria utuntur in sigillando Dn. Philippo, quòd licèt categoriarum & prædicabilium doctrina sit logica, eam tamen non citra ταυτολογίας crimen bis in suis præceptis proposuerit, utpote de genere ac specie, de connexis, videlicet quando & ubi, in primo lib. agens, eademq; postea in lib. quarto repetens. Sic scilicet uno calopodio omnium in posterum calciari poterunt pedes: quod ideò sub jicio, quia mihi non dissimiles videntur hi Aristarchi Momis istis, quib⁹ cum nihil succurreret, quod in formosissimo Veneris corpore reprehēderent, sandaliū ejusdem calumniabantur. Eodem modo & hi dum veritati eo usq; cedere coguntur, ut nihil habeāt, quod in præceptis utilissimis desiderent, eadem semel saltē inculcata cupiunt. Id verò fieri non posse illico animadvertissent, si non dedignati fuissent inspicere formulam præceptorum grammaticam, qua vel pueri imbuti norunt, aliud esse docere de nomine & verbo absolutè, aliud vero ostendere, quomodo nomen cū verbo vel nomine construatur, id quod fit in syntaxi, ubi sicut non ampliùs docetur, quid sit nomen & verbum, quæq; eorum accidentia: hæc enim repetitio foret & otiosa & odiosa, sed traduntur regulæ de combinatione nominis cum verbo & alijs orationis partibus. Ita nec in 4. Philippi lib. demonstratur, quid sit genus, quid species, & quotuplex, quid quando & ubi, quæ sint eorū proprietates, sed monstratur quomodo isti simplices termini, qui ante expositi fuerant, actu jam componantur & quasi construantur cum
parti-

partibus conclusionis probanda. Vbi ergo est illa, au-
ditores honoratissimi, tantopere decantata inter
Philippum & Ramum præceptorum logicorum har-
monia? anne symbolum aliquod an tesseram vel mini-
mæ consensionis conspirationis ve? annon poti? sum-
mum opinionum & præceptorum divortium ex ha-
ctenus dictis deprehendistis? Evidentius id ipsum in
gratiam studiosorum & quidem nullo negotio demō-
strarem, nisi habenda esset ratio & vestræ in audiendo
me æquanimittatis & temporis mihi ad perorandum
permitti, quod jam omne penè est elapsum. Videtis ip-
si, vel me tacente, nullam inter hos autores esse posse
harmonia, cum hic alterius præcepta plurima ne qui-
dē attigerit. Vt enim de prædicabilib? prædicamentis
& fallacijs non amplius dicā, nihil in Ramo tractatur
de conditionib? bonæ vel definitionis, vel divisionis,
nihil de distinctionib?, nihil de propositionū acciden-
tibus, nihil de syllogismi speciebus, nihil de modis fi-
gurarum, nihil de ratione probandi reducendiq; syl-
logismos, nihil de regulis aureis vel syllogisticis vel
consequentiarū, nihil de maximis locorum, in quib?
tamen omnis argumentandi vis consistit, nihil in quā
horum docet Ramus, non dicam, verbo uno, sed ne
apice quidem: ac si quis tyronum de his consulere eū
voluerit, idem contingeret ei, quod Demiphoni apud
comicum, qui ab advocatis, quos consuluerat, incerti-
or quā antea revertebatur. Nonne, auditores omni-
um ordinum lectissimi, egregij hi sunt *λήροι λήρων* ex
hac lyra & symphonia Ramo-Philippica resultantes?
Quod si quis missis præceptis exēpla utrobique perpē-
dere cupit, ibi iterum deprehendet plusquam *δισ διὰ-*

Omissa
nule. à
Ramo.

C 2

πισων

Diversitas
summa in
Exemplis
Philippi.

Ran. i.

Arthur in
poemio.

πρωτων hos auctores dissonare. Philippus enim ad declaranda praecepta adhibet exempla ethica, physica, oratoria, Arithmetica, Geometrica, nonnulla etiam ex medicina & legum doctrina petita: Inprimis autem ex theologia tot videas deprompta, ut penè ad eam solum digitum intendisse videatur: Undecumque autem desumpta sint, non sunt levia aut citra selectum adducta, sed ex ipsis visceribus disciplinarum hausta, & praeceptis omni ex parte accommodata. Sunt ne hisce similia exempla Rami? Nullo modo: nam quod tum opere mirandum, ne unumquidem exemplum adduxit theologicum, id quod à Logico ejusmodi, qui loco praeceptorum ab impio Porphyrio & ethnico Aristotele traditorum pro Christianis logicam conscripserit, seseque ad nostra tempora accommodasse videri voluit, non parum est alienum: Dialectices autem usum Poëtis saltem & Oratoribus metiri solitus est, qui tamen nec genera rerum propinqua, nec earum causas accurate perscrutantur, multò minus accidètia effectusque rerum propriissimos indicant, sed vel ad plebis ex sensu viventis captum vel etiam ad affectus movendos omnes conatus dirigunt. Rectè ne ergo putatis auditores lectissimi ab hujus paradoxo affectu quodam scriptum & in lucem divulgatum esse? de horum duorum auctorum libris logicis non incitè dici posse, quod de duabus Menandri comædijs, Andria scilicet & Perinthia, Terentius olim dixit: *Qui utramvis rectè norit, ambas noverit: Non ita dissimili sunt argumento, sed tamen dissimili oratione sunt facta atque stylo.* Ego verò puto etià dissimilimo artificio & icopo, si enim artificiosissimum praeceptorum Philippi ordinem,

dinem, si ipsorum præceptorum perspicuitatē & perfectionem, si eorundem per exempla declarationē, si deniq; initium & finem, medium & extrema cum alterius præceptorum ordine, perspicuitate & declarandi ratione contulisset, nihil, nihil inquam invenisset, quod alicujus harmoniæ umbram referat: Revera enim ita dissident, ut citius aquam igni, lucem tenebris, errorem veritati, coelum terræ conciliari posse autumem. Iste enim contra naturam, ex locis prius argumentari docet, quàm constet, quomodo argumentatio sit conficienda: Hic verò utitur naturæ ordine congruo, fabricam argumentationum inventioni præmittens: Iste plurima & quidem utilissima præcepta non attingit: hic verò nihil prætermittendo omnia solidè explicat: Iste pleraq; confusè & obscurè: Hic distinctè & perspicuè unumquodq; tradit: Iste usum præceptorum parcissimè: Hic copiosissimè & quidem in rebus magni momenti evidenter demonstrat, quæ omnia adversæ partis assedas non paucos eò adegerunt, ut hujus harmoniæ palinodiam decantarent, dum eorum aliqui asserere non dubitant, nihil in doctrina Philippi firmum & constans esse, nihil legitimè instructū: Petrū Ramum autem suo loco hæc omnia proposuisse, quo ipso quid aliud quàm dissonantiam utriusq; summā inculcant? Quidā verò usu & necessitate edocti cum prædicamenta tum elenchos præceptis suis adjiciunt & sic logicæ arti postliminiò restitunt. Atq; ita luculenter demonstratum esse arbitror, incassum hætenus ab ijs laboratum esse, quotquot harmoniam præceptorum logicorū inter Philippum & Ramum stabilire, eamq; tyronum animis inculcare ausi fuerint, ex

Ανακτα-
λαίωσις.
collationis
totius.

Epilogus.

quo si nihil aliud, hoc tamē mihi consecuti videntur adolefcentes ingenui, ne in posterum huiusmodi harmonijs tanquam Sirenum cantib⁹ se capi patiantur, neve quibusvis scriptoribus promiscuē fidē habeant, sed ad unius cujusq; lectionem, veritatis amorē & iudicium afferant, aut, si ipsi de scriptoribus ob ætatis & iudicij immaturitatē dextrē iudicare nequeunt, præceptores suos hac de re consulant, eorumq; admonitionibus salutaribus locum relinquunt, sic enim à vero virtutis & eruditionis tramite non aberrabunt.

Regressus
ad candi-
datos.

In quo cum gnaviter ab incunte ætate percurrerint hi in medium producti candidati, ijq; superioribus diebus tam in privata quàm publica censurâ acri & severa, mediocriter nobis & Dn. professoribus publicis hanc ad rem adhibitis suam probârint industriam & indefessum diligentiaë studium animorūq; ad altiora alacritatem, utiq; consentientibus suffragiis digni iudicati fuerunt, quibus hodierno die insolēni hac festivitate magisterij titulus conferretur. Vbi, sicut ab initio aggratulatus sum toti Academiae de frequentia promotionum solennium in hoc præsentis semestri: Ita hunc præsentium candidatorum cœtum intuens, non possum non ex animo gratulari inclytæ nostræ communitati studij optimarum artium de tāta incrementi honorum accessione, quantam non paucis proximis annis non est experta. Nequaquam tamen in admissione tot candidatorum aberrasse mecum collegas meos viros præstantissimos firmiter statuo: propterea quòd quidam candidatorum jam pridē coeperint utiliter intervire Ecclesiæ Christi: Nonnulli verò in altera superiori disciplina, juris scilicet,

ita

ita feliciter sint versati, ut, quandoquidem & illius facultatis statutis jam omni ex parte satisfactum est, propediem non minori cum aggratulatione omnium bonorum summæ laureæ licentia, DEO dante, sint condecorandi, ceteri verò & nunc cum non parva fruge, si ita res & occasio ferrent, Ecclesiæ & reipublicæ literariæ utiles esse possint, omnes deniq; præclaram de se spem excitarint, fore, ut dignitate hac ceu calcari quodam instigati, deinceps generosorum equorum instar fortiùs eant, cursumq; feliciter cœptum ad optatā usq; metam, urgere non desistant: Vtq; hoc fideliter faciant, coronidis loco eos paternè hic publicè admonitos volo, qui unicè hæctenus eò laboravi, ut tandem singuli voti sui compotes reddantur. Atq; ut citra ulteriorem moram id decenter expediatur, ego *Wolfgangus Corvinus Medicina Licentiatuſ & artis differendi professor publicus*, Reverendissimi & Generosissimi Principis ac Domini, Domini IOHANNIS GEORGII Ducis Saxonix & Episcopalis Ecclesiæ Martisburgensis postulati Administratoris, ac Cancellarij Academiæ hujus unici dignissimiq; loco & vice, qua constitutus sum & quam gero delegatione benignissima ab Illustrissima ejus excelſitate mihi facta, hoc iudicium nostrum de te-

1. SIGISMUNDO Finckeltaus Lipsensi.
2. VALENTINO Bergero Lipsico meo privigno.
3. NICOLAŌ Hartman Lipsensi.
4. CASPARO Sambrey Temarensi.
5. MICHAELE Reifiger Altenburgensi.
6. IOHANNĒ Bierer Ellerano.
7. MICHAELE Haubold Hainensi.
8. IACOBO ANDREA Graul Lipsensi.
9. LAVRENTIO VVechtler Grimmensi.

10. FRI.

Commen-
datio ean-
didatorum

10. FRIDERICO Mauritio Grimmensi,
11. MICHAËLE Blau Cizensi.
12. IOSEPHO VVinckelman Olsnicensi.
13. IOHANNE Fechnero Glogoviensi.
14. DANIELE Frisio Lipsensi.
15. IOHANNE Threinero Sangerhusano,
16. IOHANNE Arithmæo Lignicensi.
17. IOHANNE Steinmetz Lipsico,
18. BLASIO Colero Coldicensi.
19. GEORGIO Cleto Radebergensi.
20. IOHANNE VVüsteman Denstatensi.
21. IOHANNE Scheffer Salzensi.
22. PHILIPPO IACOBO Lindner Numburgensi.
23. CHRISTOPHORO Carolo Nivemontano.
24. BENEDICTO Oheim Stetinesi.
25. ANDREA Lindemuth Islebiensi, Pastore Ecclesie
DEI in Alsdorff & Zigelroda.
26. De te deniq; PETRO VVeitzke Brandenburgensi.

Hoc inquã laudatissimæ communitatis studij optimarũ artium iudicium de vobis universis ac singulis iam nominatis viginti sex publicè in hoc honestissimo confesso de claro, & autoritate qua fungor clementissimè mihi delegata atq; commissa, potestare facio atq; concedo spectare dignitatis & eruditionis viro Dn. Decano collegij Philosophici, cui hæc provincia solennis renunciationis peculiariter incumbit, ut vos optimarum artium ac disciplinarũ atq; Philosophiæ Magistros ac Doctores faciat, creet, factosq; ac creatos publicè renunciaret, cum collatione potestatis docendi, jurisq; & privilegiorum omnium, quibus more & consuetudine hujus Academiæ uti frui gaudereq; solet ordo illorũ qui optimarũ artium Magistri & sunt & perhibetur, in nomine unius, veri, iusti, præpotētis, misericordis & benigni Dei, æterni Patris, Filij & Spiritus sancti, Amen.

F I N I S.

Gb 777. I

800

ULB Halle 3
001 618 563

Sb.

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

VDT

104

In splendoribus singularis imo celestis hominis filia

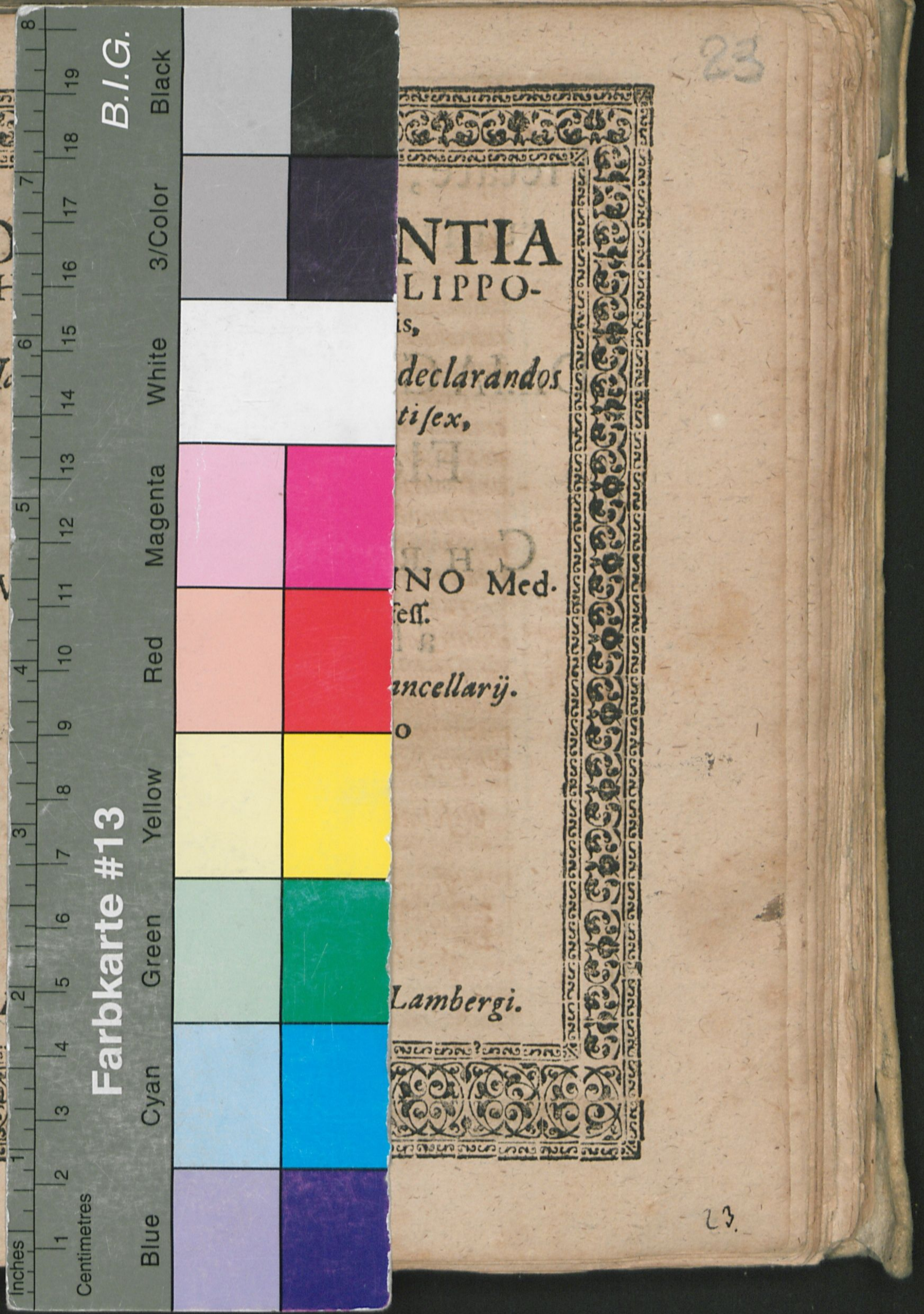

nomis sub tanta vniuersalitate
solentur reuerentur de regione
guina. **H**odie cadet pulcherrima
filia populi sui & omni patris oblit
fama sancti spiritus micata sed igne
materiali consumata. **H**ierem cor dicit
ad fidem inclinaret sed iam int
purgando dertros amplexus v
deat q respicit eius concupierat
in illa humanitas & filia audierat
quia celestis pater illa vt reuerret
in vocaret **S**ancto igitur narctio
in predicante factum ad mensam pa
tris redit. **E**t cum illum cui male
adherit deseruit. **E**t que centum ca
dos olei dno suo redere debuit.
Accpta cautione sacramentorum
scribit sibi quinquaginta & promerit
est illa **S**ic multi in retroactis era
rib' redire a suis erratib'. **S**ic ma
na magdalena sic mulier illa chana
nea **E**t per postq xpm negauerat
redit. **E**t paulus xpi voce pstrat
reliquit. **M**arthe a theloneo ipius
pris redit pcomio. **E**t sacheu lico

Cus qui hunc di
rati verbum transt
c magis ad eum missa
is voce coniecta:
mus: vt duntis pati
in eius meramur
tant formari: qui bec
in oram fieri precepit
is dominus noster
Hic martyr **offi**
cpeccauerunt. **F**olla.
illa tuam quelimus
supplente ppicus
que te impudice de
tary martyra ma
e locarumq eius
saltequatur.
Donati martyr
Vna condicione

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

LANTIA
LIPPO-
s,
declarandos
ti sex,
NO Med.
fess.
cancellarij.
Lambergi.

23

23